Lieta Nr.1A29006118/21
ECLI:LV:RLPT:2018:0613.1A29006118.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2018.gada 13.jūnijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese L.Podoļska rakstveida procesā izskatot lietu SIA "Domenikss", reģistrācijas Nr.40003363354 (turpmāk – iesniedzēja) sūdzībā par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas (turpmāk – iestāde) 2018.gada 1.marta lēmumu Nr.1-14/221

konstatēja

2018.gada 20.janvārī iesniedzējai sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli-lēmumi ZZ Nr.708981, ZZ Nr.708982, ZZ Nr.708983, ZZ Nr.708984, ZZ Nr.708985, ZZ Nr.708986, ZZ Nr.708987, ZZ Nr.708988, ZZ Nr.708989, ZZ Nr.708990, ZZ Nr.710995, ZZ Nr.710996, ZZ Nr.710997, ZZ Nr.710998, ZZ Nr.710498, ZZ Nr.711006, ZZ Nr.711007, ZZ Nr.711008, ZZ Nr.711009, ZZ Nr.711010, ZZ Nr.711011, ZZ Nr.711012, ZZ Nr.711013, ZZ Nr.711014 par to, ka iesniedzēja iebrauca īpašā režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā neiegādājoties caurlaidi, tādejādi pārkāpjot Jūrmalas pilsētas domes 2017.gada 12.janvāra saistošo noteikumu Nr.1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpašā režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā 5.punkta prasības. Par minētajiem administratīvajiem pārkāpumiem, iesniedzējai uzlikts naudas sods 50 EUR apmērā par katru.

Minētos administratīvā pārkāpuma protokolus-lēmumus iesniedzēja pārsūdzēja un ar iestādes 2018.gada 1.marta lēmumu Nr.1-14/221 atstāti negrozīti 2018.gada 20.janvāra administratīvā pārkāpuma protokoli-lēmumi ZZ Nr.708981, ZZ Nr.708982, ZZ Nr.708983, ZZ Nr.708984, ZZ Nr.708985, ZZ Nr.708986, ZZ Nr.708987, ZZ Nr.708988, ZZ Nr.708989, ZZ Nr.708990, ZZ Nr.710995, ZZ Nr.710996, ZZ Nr.710997, ZZ Nr.710998, ZZ Nr.710498, ZZ Nr.711006, ZZ Nr.711007, ZZ Nr.711008, ZZ Nr.711009, ZZ Nr.711010, ZZ Nr.711011, ZZ Nr.711012, ZZ Nr.711013, ZZ Nr.711014.

2018.gada 6.aprīlī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemta iesniedzēja sūdzības par iestādes 2018.gada 1.marta lēmumu Nr.1-14/221.

Iesniedzēja sūdzībā norāda, ka lēmums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā.

Neskatoties uz to, ka protokolos norādītie pārkāpumi ir fiksēti 2017.gada jūlija, augusta un septembra mēnešos, protokoli ir sastādīti vairāk nekā pēc pusgada pēc pārkāpuma fiksēšanas. Faktiski iestāde ir nogaidījusi norādīto periodu, pēc kā sodījusi iesniedzēju ar ievērojamu naudas sodu. Nepamatota ir arī iestādes norāde, ka izdrukājot no sistēmas fotofiksācijas, uzreiz tika uzsākta administratīvā lietvedība un tādā veidā ir ievērots administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņš.

Saskaņā ar Latvijas APK 35.panta otro daļu, ja persona ir izdarījusi vairākus administratīvos pārkāpumus, kas konstatēti vienlaicīgi un tos izskata viena un tā pati institūcija (amatpersona), administratīvais sods tiek uzlikts tās sankcijas ietvaros, kura ir paredzēta par smagāko pārkāpumu. Pat, ja pieņemtu iestādes motivāciju par pareizu, konstatējot personas izdarītus vairākus pārkāpumus vienā dienā, iestādes pienākums būtu uzlikt vienu sodu par visiem pārkāpumiem.

Vērtējot administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanas laiku, nepieciešams vadīties no administratīvā pārkāpuma kodeksa principa "In dubio pro civis" un pierādīšanas nastai jāgulstas pēc iespējas uz amatpersonu un šaubu gadījumā risinājumam jābūt par labu indivīdam. Tas attiecas arī uz brīdi, kad administratīvā lietvedība tika uzsākta. Lietas materiālos nav neviena pierādījuma, kas norādītu uz to, ka kompetentās iestādes, saņemot ziņas par izdarītu administratīvu pārkāpumu, būtu ievērojušas Latvijas APK noteikto triju darba dienu termiņu administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanai.

Ievērojot to, ka lēmums par administratīvās lietvedības uzsākšanu ir būtisks elements administratīvās lietas izskatīšanā un soda piemērošanā, savukārt Latvijas APK noteiktais triju darba dienu termiņš nav ievērots, ir pieņemams, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā vispār nav uzsākta līdz ar to, kompetentajai iestādei nebija tiesiska pamata risināt jautājumu par soda piemērošanu.

Konkrētajos gadījumos, uzsākto administratīvo lietvedību septiņus mēnešus pēc pārkāpuma izdarīšanas, iestāde nav ievērojusi administratīvās pārkāpumu lietvedības uzdevumu un faktiski nogaidījusi, kad persona būs izdarījusi pēc iespējas vairāk administratīvo pārkāpumu un tad piemērojusi sodu, kas nenodrošina administratīvo pārkāpumu preventīvo novēršanu. Norādītais ir būtisks arī pēc analoģijas cilvēktiesībās norādītajam principam, kas nosaka, ka cietušajam (iestādei) ir tiesības prasīt to zaudējumu atlīdzību, no kuriem tam nav bijis iespējams izvairīties. Konkrētajā gadījumā, ja iestāde rūpīgāk pildītu savus pienākumus un kontrolētu iebraukšanu Jūrmalas pilsētā, tad no sastādīto protokolu skaita tādā apmērā būtu iespējams izvairīties. Tas ir svarīgi kontekstā ar Administratīvā procesa likuma 5.pantā definēto privātpersonas tiesību ievērošanas principu, kas nosaka, ka administratīvajā procesā, it īpaši pieņemot lēmumu pēc būtības, iestāde un tiesa piemērojamo tiesību normu ietvaros veicina privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Privātpersonas tiesību ievērošanas principam ir divas pamatfunkcijas – pirmkārt, šis princips piemērojams tiesību normu (gan materiālo, gan procesuālo) interpretēšanā un noteic iestādes un tiesas pienākumu starp vairākiem iespējamiem tiesiskajiem risinājumiem izvēlēties privātpersonai labvēlīgāko. Otrkārt, šis princips noteic kā iestādei rīkoties, ja šaubas radušās faktisko apstākļu (pierādījumu) izvērtēšanas procesā (Administratīvā procesa likuma komentāri A un B daļa Dr.iur J.Briedes zinātniskajā redakcijā, Tiesu namu aģentūra 2013, 122.lpp., 6.punkts).

Šajā gadījumā privātpersonu tiesību ievērošana nosaka indivīda tiesības savlaicīgi uzzināt par izdarītajiem pārkāpumiem, izdarīt secinājumus un turpmāk tos nepieļaut. Iestādei ir pienākums izvēlēties labvēlīgāko risinājumu, kurš sevī ietvertu administratīvās lietvedības izbeigšanu vai arī vadoties pēc iestādes viedokļa, soda uzlikšanu par vienotu pārkāpumu. Visi protokoli ir sastādīti 2018.gada 20.janvārī, vienā laikā, pieļaujot, ka administratīvie pārkāpumi konstatēti saņemot fotoizdruku no Jūrmalas pilsētas iebraukšanas nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas Qliksense aplikācijas "notikumu kontrole". Piemērojot administratīvo sodu, iestādei bija jāvadās pēc Latvijas APK 35.pantā noteiktā.

Iestāde ir nepareizi secinājusi, ka tai ir tiesības fiksēt pārkāpumus ar tehniskajām iekārtām. No Latvijas APK 271.panta pirmās daļas izriet, ka pārkāpumus ar tehniskiem līdzekļiem – fotoiekārtām drīkst fiksēt gadījumos, kad izdarīti pārkāpumi ceļu satiksmē. Atbilstoši saistošajiem noteikumiem,

atbildība ir paredzēta par īpašā režīma zonas noteikumu neievērošanu, turklāt saistošie noteikumi neparedz kārtību, kādā veidā tiek fiksēts pārkāpums ar elektroniskiem pierādījumiem. Nepieciešams ņemt vērā, ka saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām" 43.pantu Jūrmalas pilsētas domes nemaz nav tiesīga paredzēt administratīvo atbildību par pārkāpumiem ceļu satiksmē.

Ievērojot, ka administratīvā atbildība par caurlaižu režīma neievērošanu ir paredzēta saistošajos noteikumos, arī pārkāpuma fiksēšanas kārtība un izmantojamie pierādīšanas līdzekļi būtu norādāmi saistošajos noteikumos, ja tādi nav norādīti, tad nepieciešams vadīties pēc analoģijas ar Latvijas APK, kas savukārt nosaka, ka tikai pārkāpumus ceļu satiksmē ir iespējams fiksēt ar tehniskiem līdzekļiem (fotoiekārtas vai videoiekārtas), neapturot transportlīdzekli. Ņemot vērā to, ka saistošajos noteikumos nav paredzēts šāds fiksēšanas process, un tas arī nevar būt paredzēts, jo tādā gadījumā tas būtu pretrunā ar augstāka spēka normatīvo aktu, ir pamats secinājumam, ka administratīvā pārkāpuma lietā ir izmantots pierādījums – fotofiksācija, kas saistošajos noteikumos nav paredzēts kā pierādīšanas līdzeklis, līdz ar to šis pierādījums pierādīšanā nav izmantojams.

Lūdz atcelt iestādes lēmumu un izbeigt administratīvo lietvedību.

Ar 2018.gada 13.aprīļa Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese s lēmumu pieņemta iesniedzējas sūdzība. Līdz tiesas noteiktajam termiņam – 2018.gada 22.maijam no lietas dalībniekiem nav saņemti lūgumi izskatīt lietu tiesas sēdē, nav pieteikts noraidījums tiesnesei, nav saņemti lietas dalībnieku lūgumi un paskaidrojumi.

Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma pārsūdzēšanas un sūdzību izskatīšanas kārtību rajona (pilsētas) tiesā regulē Latvijas APK normas un tieši divdesmit trešā „a" nodaļa.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6}panta devīto daļu tiesa izskatot administratīvā pārkāpuma lietu izlemj šādus jautājumus:

1. vai ir noticis administratīvais pārkāpums;
2. vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā;
3. vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu;
4. vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību;
5. kāds administratīvais sods piemērojams personai;
6. vai apmierināms pieteikums par zaudējumu atlīdzību, kam par labu un kādā apmērā tas piedzenams;
7. kā rīkoties ar lietiskajiem pierādījumiem un citām administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā izņemtajām lietām, mantām un piemēroto garantijas naudu.

Izvērtējot sūdzībā norādītos argumentus, tiesnese iestādes 2018.gada 1.marta lēmuma Nr.1-14/221 pamatojumu atzīst par pareizu un pietiekamu, tāpēc saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13}panta trešo daļu pievienojas iestādes motivācijai un to neatkārto, bet norāda savus apsvērumus. Tāpat tiesnese iepazīstoties ar lietas materiāliem, nekonstatē, ka iestāde administratīvās lietas izskatīšanas procesā iestādē būtu izdarījusi procesuālus pārkāpumus, kas būtu par pamatu minētā lēmuma atcelšanai.

Saskaņā ar Latvijas APK 5.pantu pašvaldību domes (padomes) ir tiesīgas izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu likumā "Par pašvaldībām" noteiktajos gadījumos.

Jūrmalas pilsētas domes 2017.gada 12.janvāra saistošo noteikumu Nr.1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" (redakcijā 26.04.2017.-19.12.2017.) 5.punktā noteikts, ka laika periodā no kalendārā gada 1.aprīļa līdz 30.septembrim transportlīdzekļiem atļauts iebraukt īpaša režīma zonā Jūrmalā pēc caurlaides saņemšanas, izņemot šo noteikumu 20.punktā noteiktos gadījumus. Savukārt šo noteikumu 49.punktā noteikts, ka par šo noteikumu 5.punkta pārkāpšanu uzliek naudas sodu transportlīdzekļa īpašniekam, turētājam vai vadītājam piecdesmit *euro*. Savukārt atbilstoši noteikumu 23.punktam caurlaide ir elektronisks ieraksts informācijas sistēmā, kuram piešķirts identifikācijas numurs. Caurlaidi izsniedz uz konkrētu transportlīdzekli.

Atbilstoši likuma "Par pašvaldībām" 45.panta pirmajai daļai spēkā esošie saistošie noteikumi ir saistoši jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Latvijas APK 243.panta pirmā daļa nosaka, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Latvijas APK 243.panta piektā daļa nosaka, ka administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. Turklāt atbilstoši minētā panta astotajai daļai, to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar Latvijas APK 244.pantu institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Latvijas APK 289.^{6}panta piektā un sestā daļa nosaka, ka tiesa tieši pārbauda pierādījumus lietā. Tiesa nav tiesīga pēc savas iniciatīvas iegūt pierādījumus un tos pārbaudīt.

Vienīgi tiesa var noteikt, kuri pierādījumi ir nozīmīgi lietā būtisku faktu vai apstākļu noskaidrošanai. Tiesa var ņemt vērā arī, vai pierādījumi lietā ir pietiekami, kā arī vai citi pierādījumi nav lieki un nevajadzīgi apgrūtinoši lietas izskatīšanai. Tas vien, ka procesa dalībnieka un tiesas viedoklis par lietas izspriešanai nepieciešamajiem pierādījumiem atšķiras, nevar būt par pamatu secinājumam, ka tiesa nav pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietā esošos pierādījums (*Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 24.maija spriedums lietā Nr. SKA-219/2007 11.apakšpunkts*).

Izvērtējot administratīvo pārkāpumu protokolus, lietas materiālos esošās fotogrāfijas kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem nepārprotami secināms, ka administratīvo pārkāpumu protokolos norādītajos laikos un vietā iesniedzējas īpašumā esošais transportlīdzeklis iebrauca īpašā režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, neiegādājoties caurlaidi.

Tiesnese nepiekrīt iesniedzējas izteiktajam viedoklim, ka ir nokavēts Latvijas APK noteiktais administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņš. Kā redzams no Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas lietvedes I.Treijas ziņojuma, administratīvie pārkāpumi konstatēti 2018.gada 4.janvārī, kad arī uzsākta administratīvā lietvedība. Turklāt neskatoties uz to, ka visi pārkāpumi iestādē konstatēti vienā dienā, tie izdarīti dažādos datumos un laikos, tādēļ nav piemērojama Latvijas APK 35.panta otrā daļa.

Tāpat tiesnese norāda, ka informācija par caurlaides nepieciešamību, iebraucot Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zonā, ir vispārpieejama, ko arī pati iesniedzēja nenoliedz, ka bija informēta par šo kārtību. Tādejādi nepamatota ir iesniedzējas norāde, ka indivīdam ir tiesības zināt par saviem izdarītajiem pārkāpumiem, jo konkrētajā gadījumā, iesniedzēja zināja kāda ir iebraukšanas kārtība Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zonā.

Kā redzams no lietas materiālos esošās izdrukas par caurlaides derīguma pārbaudi, iesniedzējas transportlīdzeklim ar valsts reģistrācijas Nr.PO1818 uz 2018.gada 30.septembri nebija iegādāta neviena caurlaide.

Ņemot vērā to, ka caurlaide tiek izsniegta uz konkrētu transportlīdzekli, caurlaižu režīmu kontrolējošajām institūcijām ir iespējams pārbaudīt vai noteiktā laikā konkrētam transportlīdzeklim ir iegādāta caurlaide. Līdz ar to secināms, ka iesniedzējas transportlīdzeklim netika izsniegta caurlaide iebraukšanai Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā laika posmā no 2017.gada 17.jūlija līdz 20.septembrim.

Atbilstoši Jūrmalas pilsētas domes 2017.gada 12.janvāra saistošo noteikumu Nr.1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" 2.punktam noteikumu mērķis ir ierobežot tranzīta satiksmi caur Jūrmalas pilsētas teritoriju un veicināt videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu. No nodevas samaksas iekasētos līdzekļus uzskaita pilsētas pamatbudžetā un izlieto tūrismam un kūrorta attīstībai labvēlīgas vides radīšanai, vides aizsardzībai, kultūras pieminekļu aizsardzībai, kā arī sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai.

Savukārt tiesības fiksēt pārkāpumu ar tehniskajiem līdzekļiem ir noteiktas Jūrmalas pilsētas domes 2017.gada 25.aprīļa rīkojumu Nr.1.1-14/141 apstiprinātajos "Transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas organizatoriskie un lietošanas noteikumos Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijā".

Pārbaudot lietas materiālus, tiesnese negūst apstiprinājumu iesniedzējas paustajam viedoklim un uzskata, ka iesniedzēja sniedz nepatiesu informāciju nolūkā izvairīties no administratīvās atbildības un soda.

Līdz ar to nav pamata apšaubīt iestādes izdarīto secinājumu, ka iesniedzējas īpašumā esošais transportlīdzeklis iebrauca īpašā režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā administratīvo pārkāpumu protokolos norādītajos laikos neiegādājoties caurlaidi.

Ņemot vērā minēto, tiesnese atzīst, ka iestāde savā lēmumā ir atsaukusies un izvērtējusi visus lietā iegūtos pierādījumus un pamatoti konstatējusi, ka ir objektīvi apstiprināts administratīvo pārkāpumu izdarīšanas fakts un to izdarīšanas apstākļi, kā arī ir pilnībā pierādīts administratīvo pārkāpumu sastāvs. Līdz ar to iesniedzēja ir pārkāpusi Jūrmalas pilsētas domes 2017.gada 12.janvāra saistošo noteikumu Nr.1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" 5.punkta prasības.

Tāpat iestāde savā lēmumā ir izvērtējusi iesniedzējai uzlikto soda mēru pamatotību un samērīgumu izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem, ko tiesnese atzīst par atbilstošiem administratīvā soda mērķim.

Atbilstoši Latvijas APK 289.^{12}panta otrajai daļai rajona (pilsētas) tiesa izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā taisa vienu no šādiem spriedumiem:

1. atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību vai protestu noraida;
2. atceļ lēmumu un izbeidz lietu;
3. atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzliek sodu;
4. groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Šādos apstākļos tiesnese atzīst, ka iesniedzējas sūdzība un tajā minētie apgalvojumi nav pamatoti, līdz ar to sūdzība ir noraidāma, bet iestādes 2018.gada 1.marta lēmums Nr.1-14/221 ir likumīgs, tāpēc atstājams spēkā.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Latvijas APK 1.pantu, 8.pantu, 9.pantu, 243.pantu, 244.pantu, 289.^{6}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{13}pantu, 289.^{17}pantu, 289.^{18}pantu tiesnese

nosprieda

noraidīt SIA "Domenikss", reģistrācijas Nr.40003363354 sūdzību par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2018.gada 1.marta lēmumu Nr.1-14/221.

Atstāt negrozītu Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2018.gada 1.marta lēmumu Nr.1-14/221.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no tā pieejamības dienas tiesas kancelejā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L.Podoļska